

การเขียนย่อหน้า

ดร.ภิญโญ ทองเหลา

ค.บ., นศ.บ., ค.ม., ค.ด.

๑. ความหมายของย่อหน้า

ความหมายของข้อความหรือกลุ่มประโยคที่แสดงความคิดสำคัญเพียงเรื่องเดียว และมีประโยคขยายความคิดสำคัญดังกล่าวให้ชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ข้อความบรรทัดแรกของย่อหน้าต้องเขียนโดยเว้นระยะห่างเล็กน้อยให้เกิดที่ว่างจากแนวหน้ากระดาษทางซ้ายประมาณ ๔-๑๐ ตัวอักษร ส่วนข้อความในบรรทัดต่อไป จะต้องเขียนให้ชิดแนวหน้ากระดาษทางซ้ายเป็นแนวเดียวกันตลอดจนกว่าจะจบย่อหน้า ย่อหน้าหนึ่งๆ จะมีความยาวเท่าใดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของเรื่องที่ต้องการจะเขียน (ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล. ๒๕๔๕ : ๗๑)

๒. ความสำคัญของย่อหน้า

- ๑) การแบ่งย่อหน้าทำให้เรื่องที่จะเขียนเป็นระเบียบสวยงาม มองเห็นข้อความได้อย่างชัดเจน
- ๒) การแบ่งย่อหน้าทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสพักสายและพักสมอง เพราะการอ่านข้อความที่ต่อเนื่องกันโดยไม่มีการแบ่งย่อหน้า จะทำให้ผู้อ่านเบื่อหน่ายและเหนื่อยล้า อาจจะไม่สามารถติดตามอ่านเรื่องจนจบได้
- ๓) การแบ่งย่อหน้าทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องได้โดยสะดวกและเข้าใจง่าย เพราะผู้เขียนมักเปลี่ยนความคิดสำคัญเมื่อขึ้นย่อหน้าใหม่เสมอ

๓. ความยาวของย่อหน้า

ความสั้นยาวของย่อหน้านั้นไม่อาจกำหนดกฎเกณฑ์ตายแน่นอนได้ ย่อหน้าหนึ่งๆ อาจมีเพียงหนึ่งประโยคหรือหลายประโยคก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น

- ๑) ประเภทของงานเขียน หากเป็นงานเขียนสำหรับเด็ก ย่อหน้าหนึ่งๆ ก็ไม่ควรยาวมากนัก ในขณะที่งานเขียนทางวิชาการผู้เขียนอาจเขียนย่อหน้าที่มีความยาวเป็นพิเศษก็ได้
- ๒) ความยากง่ายของเนื้อหา หากเนื้อหาว่าง่ายก็ไม่จำเป็นต้องเขียนอธิบายยืดเยื้อมากนัก แต่ถ้าเนื้อหายากก็อาจจะต้องเขียนอธิบายให้มาก เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ

๔. องค์ประกอบของย่อหน้า

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล (๒๕๔๕ : ๗๒) กล่าวว่าย่อหน้าประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๒ ส่วน คือ

๔.๑ ความคิดสำคัญหรือประโยคใจความสำคัญ

ความคิดสำคัญ หมายถึง ความคิดหลักที่ผู้เขียนมุ่งเสนอต่อผู้อ่าน เพื่อแสดงว่าในย่อหน้าหนึ่งๆ ผู้เขียนต้องการเรื่องอะไรและมีความรู้หรือความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนอย่างไร เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

ประโยคใจความสำคัญ หมายถึง ประโยคที่เป็นตัวแทนของความคิดสำคัญซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องทั้งหมดในย่อหน้านั้น ทั้งนี้ประโยคใจความสำคัญจะต้องเป็นประโยคที่สมบูรณ์ คือ มีทั้งภาคประธานและภาคแสดง เช่น จากตัวอย่างความคิดสำคัญข้างต้นอาจแปรเป็นประโยคใจความสำคัญได้ว่า “นักเรียนควรรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์” เป็นต้น

๔.๒ ประโยคขยายความ

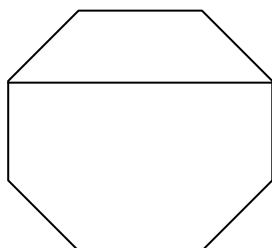
ประโยคขยายความ หมายถึง ประโยคที่ขยายใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นๆ ให้เข้าใจชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประโยคขยายความที่ดีจะต้องไม่อยู่นอกขอบเขตหรือประเด็นของประโยคใจความสำคัญที่วางไว้ เช่น จากตัวอย่างประโยคใจความสำคัญข้างต้นหรือยกตัวอย่างกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น

๕. วิธีการสร้างย่อหน้า

เนื่องจากการเขียนย่อหน้าจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของย่อหน้า ดังนั้นวิธีการสร้างย่อหน้าจึงต้องคำนึงถึงการสร้างองค์ประกอบของย่อหน้า ดังนี้

๕.๑ การวางตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ

๑) ตอนต้นของย่อหน้า

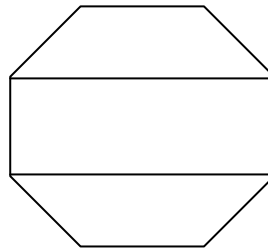
การวางตำแหน่งประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นของย่อหน้านับว่าเป็นรูปแบบการเขียนย่อหน้าที่ง่ายที่สุดและยังสะดวกทั้งต่อผู้เขียนและผู้อ่าน กล่าวคือ ผู้เขียนสามารถเขียน

ขยายความคิดสำคัญจากประโยคใจความสำคัญที่วางไว้ตอนต้นได้ทันที ส่วนผู้อ่านก็สามารถทราบความคิดสำคัญของผู้เขียนได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้น ย่อหน้าที่วางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นของประโยคจึงเป็นย่อหน้าที่เขียนและอ่านได้ง่ายที่สุดนั่นเอง

ตัวอย่างการวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นของย่อหน้า

การเดินทางในเยอรมนีสะดวกมากถ้าหากท่านเดินทางด้วยเครื่องบิน เพราะตามเมืองใหญ่ๆ ล้วนแต่มีการทำอากาศยานอยู่ทั้งนั้น แต่การเดินทางด้วยรถไฟในประเทศนี้ก็สะดวก เพราะมีรถไฟที่แล่นด้วยความเร็วสูงติดต่อกับเมืองต่างๆ อยู่ทุกชั่วโมงและแล่นตรงเวลาเฝง (ที่มา : สุรพงษ์ นุนนาค)

๒) ตอนกลางของย่อหน้า

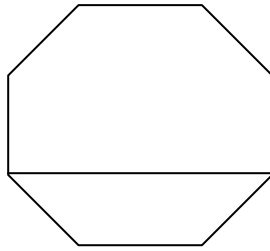

การเขียนย่อหน้ารูปแบบนี้เริ่มจากเขียนประโยคขยายความ ให้รายละเอียดของเรื่องมาก่อน แล้วจึงเขียนประโยคใจความสำคัญไว้กลางย่อหน้า และต่อด้วยการเขียนประโยคขยายความเพิ่มเติมอีกเพื่อให้ย่อหน้ามีเนื้อหาสมบูรณ์ โดยอาจใช้วิธียกตัวอย่าง ให้รายละเอียดหรือแสดงเหตุและผลก็ได้ วิธีการนี้นับว่าเป็นวิธีการเขียนย่อหน้าที่ยากสำหรับผู้เขียนที่ยังไม่มีความชำนาญและทำให้ผู้อ่านหาประโยคใจความสำคัญได้ยากกว่าวิธีอื่นๆ

ตัวอย่างการวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนกลางของย่อหน้า

ชีวิตของชาวเรือโดยทั่วไป เป็นชีวิตที่อาจเรียกได้ว่าเป็นชีวิตวุ่นวาย โดยเฉพาะผู้ที่มีอาชีพค้าขายหรือเป็นเรือรับจ้างบรรทุกสินค้า ก็จะต้องขึ้นเหนือล่องใต้ไปตามที่ต่างๆ ไม่อยู่เป็นที่แน่นอน ฉะนั้นเด็กลูกชาวเรือส่วนมากในสมัยก่อนจึงไม่ค่อยได้เรียนหนังสือ นอกจากพวกที่จอดเรืออยู่เป็นที่และมีโรงเรียนอยู่ใกล้ๆ จึงจะมีโอกาสได้เรียน (ที่มา : ส.พลายน้อย)

๓) ตอนท้ายของย่อหน้า

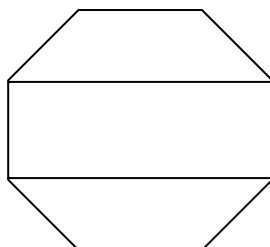
การเขียนย่อหน้ารูปแบบนี้จะมีประโยคขยายความนำมาก่อนในตอนแรกโดยจะกล่าวถึงรายละเอียดต่างๆ เช่น คำอธิบายและตัวอย่าง แล้วจึงวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนท้ายเพื่อเป็นการสรุปและเน้นความคิดสำคัญของย่อหน้า

ตัวอย่างการวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนท้ายของย่อหน้า

เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศเกษตรกรรมแต่โบราณ เมื่อหมดหน้าหนาวที่ทำการเพาะปลูกไม่ได้ มาเข้าฤดูใบไม้ที่อากาศดี จะได้เริ่มต้นทำนาทำสวน จึงมีการบวงสรวงต่อเทพยดา เช่น ไหว้บรรพบุรุษ อธิษฐานให้ได้พืชผลอุดมสมบูรณ์ ให้กิจการงานก้าวหน้า ตรงนี้น่าจะเป็นที่มาของตำนานการไหว้เจ้าในวันตรุษจีนที่เรียกว่า “ง่วงตั้งไฉ่ย”

(ที่มา : จิตรา ก่อมนันทเกียรติ)

๔) ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

การเขียนย่อหน้ารูปแบบนี้จะวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นของย่อหน้า แล้วจึงเขียนประโยคขยายความ ซึ่งเป็นการให้รายละเอียดหรือการยกตัวอย่าง จากนั้นก็ปิดย่อหน้า

ด้วยประโยคใจความสำคัญ เพื่อเป็นการกล่าวย้ำความคิดสำคัญที่วางไว้ตอนต้น ทั้งนี้ประโยคใจความสำคัญทั้ง ๒ ประโยคจะต้องมีใจความเหมือนกันแต่อาจใช้ถ้อยคำต่างกัน วิธีการนี้นับว่าเป็นวิธีการเขียนย่อหน้าที่ดีที่สุด เพราะมีการวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นเพื่อให้ผู้อ่านทราบวาเรื่องที่เขียนกล่าวถึงอะไร และมีประโยคใจความสำคัญไว้ตอนท้ายเพื่อสรุปความคิดสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างการวางประโยคใจความสำคัญไว้ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

คนไทยนั้นถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิดไปจนตาย เพราะคนไทยโบราณใช้บ้านเป็นที่เกิด การคลอดลูกกระทำกันที่บ้าน โดยมีหมอฟันบ้านที่เรียกว่าหมอตำแยเป็นผู้ทำคลอดมิได้ใช้โรงพยาบาลหรือสถานผดุงครรภ์อย่างในปัจจุบันนี้ และที่สุดของชีวิตเมื่อมีการตายเกิดขึ้นคนไทยก็จะเก็บศพของผู้ตายที่เป็นสมาชิกของบ้านไว้ในบ้านก่อนที่จะนำไปเผา เพื่อทำบุญสวดและเป็นการใกล้ชิดกับผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้น บ้านจึงเป็นสถานที่ที่คนไทยใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย

(ศิลปะชาบ้าน : วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ)

๕) ย่อหน้าที่ไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ

ย่อหน้าชนิดนี้จะไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ แต่จะมีประโยคขยายความที่ให้รายละเอียดหรือตัวอย่างเท่านั้น ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญและสรุปความคิดสำคัญของเรื่องเอง

ตัวอย่างย่อหน้าที่ไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ

เมื่อนักเรียนมีเวลาว่าง หลังเลิกเรียนหรือวันเสาร์อาทิตย์ นักเรียนก็อาจจะเล่นกีฬาชนิดต่างๆ เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง หรือเล่นดนตรีเพื่อคลายความเครียดจากการเรียนในแต่ละวัน นอกจากนี้อาจจะเลือกปลูกต้นไม้หรือสัตว์เลี้ยงที่ตนชอบก็ได้ รวมทั้งยังอาจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากการเรียนในชั้นเรียน เป็นต้นว่า เรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ

ย่อหน้าข้างต้นไม่มีประโยคใจความสำคัญ แต่อาจสรุปความคิดสำคัญได้ว่า
นักเรียนควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๕.๒ การเขียนประโยคขยายความ

การเขียนประโยคขยายความจะทำให้ประโยคใจความสำคัญมีความชัดเจนและ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่กระนั้น ผู้เขียนต้องระมัดระวังไม่ให้เนื้อหาของประโยคขยายความอยู่นอกขอบเขต
หรือประเด็นของประโยคใจความสำคัญ วิธีการเขียนประโยคขยายความมีหลายวิธี ดังนี้
(ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล. ๒๕๔๕ : ๗๑)

๑) การเขียนประโยคขยายความโดยการใช้คำจำกัดความ

ดอกบัวย คำจีนเรียกว่า “เหมยฮั่ว” มีมณฑลหมายถึง ความขึ้นบาน ความมีโชค เพื่อ
ต้อนรับวันสงกรานต์ที่กำลังจะมาถึง และอายุที่ยืนยาวกับความอ่อนเยาว์ที่ยืนยง
(ที่มา : จิตรา ก่อมนันทเกียรติ)

๒) การเขียนประโยคขยายความโดยการให้รายละเอียด

ฟลอเรนซ์เป็นเมืองที่มีภูมิภาคน่าดู โดยมีแม่น้ำอาร์โนไหลผ่านเมืองที่มีบ้านและอาคารสี
น้ำตาลไหม้อมแดง บริเวณรอบนอกเมืองมีทั้งวิลล่าของผู้มีฐานะ ตลอดจนหมู่บ้านต่างๆ อยู่
เรียงราย แล้วก็มีภูเขาเตี้ยๆ โอบล้อมเมืองอยู่อีกต่อ
(ที่มา : สุรพงษ์ บุณนาถ)

๓) การเขียนประโยคขยายความโดยการยกตัวอย่าง

ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนต้นมีร่องรอยของเมืองโบราณปรากฏอยู่หลายเมือง เช่น
เมืองเชียงดาว ในเขตอำเภอเชียงดาว เวียงเชียงใหม่ ซึ่งคือที่ตั้งตัวเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบัน
เวียงเจ็ดริน บริเวณเชิงดอยสุเทพ เวียงมโน ในเขตอำเภอหางดง เวียงเกาะ ในเขตอำเภอ
จอมทอง เวียงท่ากาน ในเขตอำเภอสันป่าตอง เวียงพุกาม ในเขตอำเภอสารภี เวียงฮอด เขต
อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และเมืองหริภุญไชย ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งตัวจังหวัดลำพูน เป็นต้น
(ที่มา : สุรพล ดำริห์กุล)

๔) การเขียนประโยคขยายความโดยการเปรียบเทียบ

การเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัวและรถโดยสารนั้นแตกต่างกัน การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากกว่ารถโดยสาร รวมทั้งยังมีความปลอดภัยน้อยกว่า แต่อย่างไรก็ตาม การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวจะมีความคล่องตัวและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ดีกว่า

๕) การเขียนประโยคขยายความโดยการแสดงเหตุและผล

ในสมัยราชาธิปไตย วังบางขุนพรหมเป็นแหล่งของวงการสมาคมชั้นสูงยิ่ง นอกจากพระองค์เจ้าของวังจะทรงดำรงตำแหน่งสูงยิ่งในวงราชการแล้ว ยังทรงเป็นบุคคลที่เรียกด้วยภาษาสามัญว่า สมัยใหม่ เพราะทรงสำเร็จการศึกษามาจากยุโรป ทรงทราบธรรมเนียมของ “เจ้านายฝรั่ง” เป็นอย่างดี เมื่อทรงมี “งาน” ที่วัง นอกจากงานพิธีทางศาสนาแล้ว ก็จะมี “ฝรั่ง” มาในงานอยู่ด้วย พระโอรสและพระธิดาก็ย่อมทรงคุ้นเคยกับธรรมเนียมฝรั่ง ตลอดจนการกีฬาแบบฝรั่ง เช่น แบดมินตัน เทนนิส หรือแม้แต่กอล์ฟเล็กและกอล์ฟตั้งโต๊ะ

(ที่มา : ลาวัญย์ โชติามระ)

๖. ลักษณะของย่อหน้าที่ดี

ย่อหน้าที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้ (ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล. ๒๕๔๕ : ๗๘)

๖.๑ มีเอกภาพ

ย่อหน้าที่มีเอกภาพ คือ ย่อหน้าที่มีความคิดสำคัญเพียงเรื่องเดียว ไม่เปลี่ยนความคิด หรือมีหลากหลายประเด็น ประโยคขยายความจะต้องมีเนื้อหาสาระเป็นเรื่องเดียวกัน กับประโยคใจความสำคัญ และไม่มีเนื้อหาที่อยู่นอกขอบเขตของความคิดสำคัญหรือประโยคใจความสำคัญ

๖.๒ มีสัมพันธภาพ

ย่อหน้าที่มีสัมพันธภาพ คือ ย่อหน้าที่ประกอบด้วยข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องเดียวกัน มีการจัดลำดับความคิดอย่างดีแล้วจึงเรียงร้อยให้เป็นประโยคต่อเนื่องกันด้วยการใช้ถ้อยคำหรือวลีเป็นตัวเชื่อมข้อความให้ต่อเนื่องกัน เช่น การใช้คำเชื่อมแสดงความคล้ายตามกัน คำเชื่อมแสดงความขัดแย้งกัน คำเชื่อมแสดงจุดมุ่งหมาย คำเชื่อมแสดงเหตุและผล และคำเชื่อมแสดงระยะเวลา ทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องได้ง่าย และเข้าใจเรื่องอย่างแจ่มชัด

๖.๓ มีสารัตถภาพ

ย่อหน้าที่มีสารัตถภาพ คือ ย่อหน้าที่มีการเน้นข้อความหรือย้ำความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการวางตำแหน่งประโยคใจความสำคัญ ซึ่งนิยมวางไว้ที่ตอนต้นของย่อหน้าหรือตอนท้ายของย่อหน้า หรือขึ้นอยู่กับการเขียนประโยคขยายความ โดยให้รายละเอียดหรือตัวอย่างที่มีน้ำหนักเพื่อให้ความคิดสำคัญมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๖.๔ มีความสมบูรณ์

ย่อหน้าที่มีความสมบูรณ์ คือ ย่อหน้าที่มีการเขียนประโยคขยายความได้ชัดเจน และสอดคล้องกับความคิดสำคัญ โดยเขียนอย่างมีเหตุผล ไม่ยกตัวอย่างมากหรือน้อยจนเกินไป เขียนขยายความชัดเจนไม่ออกนอกเรื่อง และเขียนถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ทั้งการใช้คำและการสร้างประโยค จึงอาจกล่าวได้ว่า ย่อหน้าที่สมบูรณ์ คือ ย่อหน้าที่มีความเหมาะสมกลมกลืนทั้งเนื้อหาและการใช้ภาษา

ตัวอย่างย่อหน้า

๑. ย่อหน้าที่ดี

เมื่อเมืองไทยก้าวสู่ยุคโทรทัศน์ ลิเกก็ได้มีโอกาสเข้าไปแสดงตามสถานีโทรทัศน์ด้วย ซึ่งมีลักษณะและวิธีการแสดงไม่แตกต่างกันกับการแสดงบนเวทีมากนัก โดยจะใช้ฉากและการเข้าออกของผู้แสดงตามอย่างละครพูดที่พบเห็นในโทรทัศน์สมัยนี้ เป็นการทำให้มีคนดูตามบ้านมากขึ้น และติดตามดูเป็นประจำ ผู้มีรสนิยมสูงหลายคนรังเกียจจะไปดูลิเกตามวิกก็ได้มีโอกาสดูเป็นการส่วนตัวในบ้าน ทำให้ลิเกระดับจากมหรสพชาวบ้านเป็นการบันเทิงของชาวกรุงอีกครึ่งหนึ่ง

(ที่มา : สมศรี เขี่ยมธรรม และคณะ)

๒. ย่อหน้าที่มีความบกพร่อง

ทุกคนควรบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ คือ กินให้ครบ ๕ หมู่ เช่น เนื้อสัตว์ ถั่วต่างๆ ผักและผลไม้ และไขมันจากพืชและสัตว์ นั่นคือ การบริโภคโปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และเกลือแร่ นั่นเอง นอกจากนี้หากได้รับประทานอาหารเสริมต่างๆ ประกอบกับการเล่น กีฬาอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ระบบต่างๆ ในร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่างกายก็จะสมบูรณ์แข็งแรง แต่ควรเลือกกีฬาให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายด้วย อย่างไรก็ตาม การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์มีความสำคัญอย่างมากจริงๆ

หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การเขียน ๒. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, ๒๕๔๓.
- ดวงใจ ไทยอุบล. ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- ธเนศ เวศร์ภาดา. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ภาษาไทย วรณสารภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๗.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้, ๒๕๔๖.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. ภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๔ (ม. ๔ – ม.๖). กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, ๒๕๔๕.
- วิชาการ กรม กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๕.
- ส. พลายน้อย. เทวนิยาย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, ๒๕๓๘.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. การเขียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒.
- . หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๖.

เรื่อง การเขียนย่อหน้า	ใบงาน
	เรื่อง เขียนย่อหน้าด้วยใจความ และวิธีขยายความที่ต่างกัน

จุดประสงค์

ได้ฝึกทักษะการเขียนย่อหน้าโดยขยายใจความสำคัญด้วยวิธีเขียนประโยคขยาย
ความที่หลากหลาย

คำชี้แจง

- ๑) ให้กำหนดหัวข้อเรื่อง ๑ หัวข้อ
- ๒) เลือกวิธีเขียนประโยคขยายความคนละ ๒ วิธี
- ๓) เขียนย่อหน้าด้วยวิธีการเขียนประโยคขยายความตาม que เลือกในข้อ ๒)

หัวข้อที่กำหนดขึ้น คือ

ย่อหน้าที่ ๑

วิธีเขียนประโยคขยายความคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ย่อหน้าที่ ๒

วิธีเขียนประโยคขยายความคือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....